

Indberetning fra
Landbrugskonsulent N. Otto Nielsen
for Aaret 1915 til 31. Marts 1916.

Om min Virksomhed som Statens Landbrugskonsulent for Rusland skal jeg tillade mig at fremkomme med følgende Beretning.

I Henhold til den mig af Landbrugsministeriet stillede Instruks har jeg først og fremmest efter bedste Vilje og Evne bistaaet det kgl. Gesandtskab i Petrograd ved de talrige Forhandlinger med de herved værende Autoriteter vedrørende saavel Eksport som Import af de forskellige Slags Landbrugsartikler. Min herved ydede Assistance har dels givet sig Udslag i mundtlige Forhandlinger, dels i skriftlige Henvendelser og Udarbejdelse af orienterende Indlæg vedrørende de forskellige Sager, stilet til vedkommende russiske Myndigheder. Specielt skal i denne Forbindelse nævnes mit Arbejde til Fordel for Frigivelsen af Kløverfrøet. Ogsaa i Finland har jeg paa det danske Landbrugs Vegne forhandlet om Eksporten af det der af de finske Toldmyndigheder tilbageholdte danske Kløverfrø. Det har for saa vidt for min Virksomhed været ganske heldigt, at jeg efter de alvorlige Zeppelinangreb paa Riga i Følge Legationens Ønske foreløbig blev overflyttet til Helsingfors, hvorfra jeg under de nuværende Forhold da ogsaa havde bedre Forbindelse med Danmark og Petrograd end fra det af Fjenden belejrede Riga.

Mit Forhold til det kgl. Gesandtskab og de her i

Landet spredte danske Konsulater har forresten efterhaanden bevirket, at de fleste til vor diplomatiske eller konsulære Repræsentation rettede Forespørgsler vedrørende Landbrugssager tilstilles mig til direkte Besvarelse. Iøvrigt er der med Hensyn til disse specielle konsultatoriske Skrivelser truffet den Ordning, at Kopier af mine Besvarelser samtidig med Afsendelsen af de originale Svarskrivelser indsendes til de paagældende danske Institutioner.

Den almindelige Forretningsskorrespondance har til Tider været baade stor og besværlig. Der er gaaet mange Breve og Telegrammer tabt paa Vejen, navnlig da jeg boede i Riga. Hvad Korrespondancens Indhold angaar, da ønsker man i de fleste Tilfælde Oplysninger om russiske Forhold og Adresser paa gode Forretningsforbindelser her i Landet. Det er dog ikke udelukkende Landbrugsforhold, som der kræves Besked om. Mange Forespørgsler vedrører f. Eks. Afsætningen af Industriprodukter og Oplysninger om Handelsforhold, Retsforhold o. m. a. Saavidt jeg er i Stand dertil, besvarer jeg dog selvfølgelig ogsaa saadanne Breve.

Omfanget og Arten af min litterære Konsulentvirksomhed vil fremgaa af vedlagte Fortegnelse over mine Skrifter. Som det vil ses, har det været mig magtpaaliggende at fremskaffe Oplysninger om russiske Landbrugsforhold, særlig saadanne, som kan formenes at have speciel Interesse for Afsætningen af vore Produkter. Ligesaa har jeg i en Række russiske Fag- og Dagblade sørget for at udbrede Kendskab til det danske Landbrug, samt agiteret for en forøget Handelsomsætning mellem Rusland og Danmark. Paa Opfordring af Fællesforeningen for russiske Brugsforeninger i Moskov har jeg udarbejdet en Afhandling om den danske Andelsbevægelse, som er bleven offentliggjort i nævnte Forenings Aarbo-
 g for 1915.

Blandt Sager af aktuel Interesse i Danmark kan nævnes en af mig til de samvirkende danske Landbo-

foreninger udarbejdet Betænkning angaaende Eksporten af Avlsdyr til Rusland. Endvidere mit til Landbrugsministeriet indsendte Forslag angaaende det samme Emne.

Der er Tid efter anden sket Henvendelser til mig angaaende Fremskaffelsen af Pladser for unge Danske ved det russiske Landbrug. Skønt Virkefeltet for dygtige Folk er stort nok i Rusland, har jeg dog under de nuværende saa højst vanskelige Forhold ikke kunnet tilraade mine Landsmænd at flytte herover. Nærmere angaaende Vilkaarene for danske Landmænd i Rusland er meddelt i en længere Beretning til »Landøkonomisk Rejsebureau«, hvilken Redegørelse derefter er bleven publiceret i danske Blade.

I Følge Landbrugsministeriets Ønske foretog jeg i Sommeren 1915 en Rejse til Danmark. Hovedformaalet med denne Rejse var at træde i nærmere personlig Forbindelse med de Folk og Institutioner, som er særlig interesseret for vor Handelsforbindelse med Rusland. Samtidig aflagde jeg Besøg paa 5 af Statens Forsøgsstationer (Lyngby, Tystofte, Aarslev, Askov og Abed), samt fandt Lejlighed til sammen med Hr. Statskonsulent *P. A. Mørkeberg* at bese nogle Elitebesætninger paa Fyn. I Følge Indbydelse fra Bestyrelsen af »Danske Landboforeningers Frøforsyning« deltog jeg i en Besigtigelsestur af Græsfrømarker paa Sjælland, medens jeg under Hr. Forsøgsleder *L. Helweg's* sagkyndige Ledsagelse besigtigede en Del Roefrømarker paa Fyn. Paa Lolland overværede jeg Planteavlsudstillingen i Rødby.

Ved særlig Velvilje fra Det kgl. d. Landhusholdningsselskabs Præsidium fandt jeg ved et d. 7. Juli i nævnte Selskabs Lokaler afholdt Møde en kærkommen Lejlighed til at hilse paa Repræsentanter for de større danske Organisationer. I en kortfattet Henvendelse til den repræsentative Forsamling forsøgte jeg at optrække Hovedlinierne for vor fremtidige Eksport af Landbrugs-

produkter til Rusland. Endvidere har jeg under mit 4 Ugers Ophold i Danmark deltaget i to af Landbrugsministeriets Udvalgs møder samt meddelt Raad og Vejledning til mange private Handelsfolk og Landmænd.

Hvad min Virksomhed iøvrigt angaar, da har jeg ved Oversættelse af danske Kataloger og Prislister til Russisk hjulpet til at forbedre vor Reklame af danske Landbrugsprodukter i Rusland. Jeg har formaaet danske Forretningsfolk til at tage herover for selv at overbevise sig om Chancerne for Eksport af deres Varer. Flere af vore større Frøhandlere har da ogsaa ved personlig Besøg hos de russiske Kunder fundet en stærkt forøget Afsætning for danske Frøsorter.

For at faa Eksporten af Landbrugsmaskiner til Rusland organiseret paa en betryggende Maade, har jeg som bekendt slaaet til Lyd for en Sammenslutning af danske Fabrikanter til en større Forening, der bedre end den enkelte vilde være i Stand til at magte denne betydningsfulde Opgave. Heldigvis er der da ogsaa ved den nu fuldbyrdede Dannelse af »De samvirkende danske Landbrugsmaskinfabrikker« gjort det forberedende Skridt til en forhaabentlig udvidet Afsætning af danske Landbrugsmaskiner til Rusland.

At jeg ogsaa i de herværende russiske Landbrugs-kredse har vundet Tillid og en bedre Forstaaelse for vore handelsøkonomiske Planer, fik jeg bl. a. ogsaa et synligt Bevis for ved som eneste udenlandsk Gæst at modtage en Indbydelse til Overværelse af det store Landbrugsstævne i Petrograd, som afholdtes i Dagene fra den 22.—27. Febr. (g. St.). Beretningen om de meget interessante Forhandlinger findes meddelt i »Vort Landbrug«s Spalter.

I det hele taget kan det siges, at der saavel fra det russiske Landbrugsministeriums Side, som ogsaa fra meget formaaende Organisationers Vedkommende (f. Eks. Landbrugskamret, Eksportkamret, Det nordiske

Landhusholdningsselskab i Petrograd o. a.) er vist mig megen Imødekommenhed og Støtte.

De her nævnte russiske Institutioners gode Bistand har endogsaa kunnet spores ud over Landets egne Grænser. Paa et Tidspunkt, hvor Sverige absolut nægtede danske Firmaer Transittilladelse for til Rusland bestemte store Kvantiteter Havefrø af dansk Herkomst, lykkedes det ved en af mig foranlediget Intervention fra de russiske Autoriteters Side at formaa Svenskerne til at frigive det i Stockholm tilbageholdte Frø, hvorefter der senere ikke har vist sig flere Vanskeligheder for den fortsatte Transitering af det for russisk Regning opkøbte Sædefrø fra Danmark.

Sammenfattes de i tidligere Beretninger fremsatte Kendsgerninger, da vil det ses, at paa den ene Side Chancerne for en forøget Afsætning af danske Landbrugsprodukter paa det russiske Marked er meget lovende, medens paa den anden Side Vilkaarene for den praktiske Iværksættelse af Eksporten til Rusland nu under Krigsforholdene har været meget slette.

Som sædvanlig har vor Import af russiske Landbrugsvarer oversteget Udførslen af vore egne Produkter til Rusland. Man maa dog haabe, at de forskellige Eksportvanskeligheder ikke vil forhindre vor energiske Handelsstand i at fortsætte det Pionerarbejde hinsides Østersøen, som med saa fortrinligt et Udbytte allerede er bleven præsteret, men at tværtimod stedse flere og større Kræfter vil blive sat ind paa den fredelige Erobring af det mægtige russiske Marked. Vel er der nok dem, som mener, at man burde lade Rusland ligge til efter Krigen, men dette uomtvisteligt meget bekvemme Standpunkt kan efter min Formening aldeles ikke forsvares. Fremtiden vil sikkert komme til at vise, at de Mænd, som har forstaaet at trodse alle Krigsperiodens Besværligheder, Risiko og maaske Tab, har handlet baade klogt og rigtigt. Det er netop paa

det nuværende Tidspunkt, at hele det forberedende Arbejde skal præsteres. Netop nu, da den overmægtige fremmede Konkurrence er udestængt, skal der spejdes, og hvor der findes en Chance, der skal den benyttes!

Foruden de tidligere omtalte Landbrugsprodukter er der i Hundredevis af danske Industrivarer, Haandværksfrembringelser og Kunstprodukter, som med største Lethed og Udsigt til god Gevinst kunde finde Afsætning paa det russiske Marked. Trods Tidernes Ugunst er Købeevnen nu større end før Krigen. Der er en Overflod af Penge i Landet. Men Forbindelsen med de russiske Købmænd skal helst knyttes straks og uden Henskydelse til »bedre« Tider. Netop nu skal Stortrommen røres. Afventer man derhjemme i Ro og Mag Begivenhedernes Gang, vil mangt et Tilbud komme for silde, manges en bekostelig Rejse til Rusland senere være forgæves. Til Gengæld vil alle saadanne fremmede Firmaer, som nu under Kanonernes Torden har vundet Fodfæste her i Landet, nok ogsaa efter den endelige Fredsslutning i Europa forstaa at beholde deres stærke Positioner.

Petrograd, September 1916.
